

Запрошуємо до інформаційної співпраці зі створення Національної електронної бібліотеки України

З метою кардинального підвищення повноти й оперативності задоволення інформаційних потреб суспільства Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського в 1999 р. розпочала створення Національної електронної бібліотеки, основними компонентами якої є:

- ✓ Електронний каталог НБУВ, що відображає обов'язковий примірник вітчизняних творів друку;
- ✓ База даних «Реферати наукових видань України» (монографій, енциклопедій, довідників, словників, періодичних видань, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, авторефератів дисертацій, препринтів тощо);
- ✓ Депозитарій повних електронних версій опублікованих матеріалів.

Перші результати роботи представлено на Internet-сервері Бібліотеки (<http://www.nbuv.gov.ua/>).

Формування БД «Реферати наукових видань України», яка має друкований аналог — Український реферативний журнал «Джерело», здійснюється спільно з Інститутом проблем реєстрації інформації НАН України. УРЖ виходить щоквартально в трьох серіях і охоплює наукові видання з усіх галузей знань:

- Серія 1. Природничі науки. Медицина
- Серія 2. Техніка. Промисловість. Сільське господарство
- Серія 3. Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво

Звертаємося з пропозицією до всіх наукових установ і навчальних закладів включати інформацію про свої видання у вищезгадану БД та УРЖ «Джерело» для повнішого відбиття результатів вітчизняних наукових робіт у світовому інформаційному просторі. Для підвищення оперативності матеріали у РЖ доцільно подавати до виходу з друку першоджерел. Обов'язковою умовою відображення видань є дотримання форми подання даних згідно з Додатком 1.

Пропонуємо також надсилати до НБУВ електронні версії монографічних, періодичних та інших опублікованих наукових матеріалів для їх архівного зберігання в Депозитарії і представлення на Web-сервері НБУВ у визначений інтелектуальним власником строк із дотриманням чинних нормативних актів щодо авторського права. Умови подання комп'ютерних версій наукових видань наведено в Додатку 2.

Контактні телефони в НБУВ:

- (044) 264-95-01 Баркова Ольга Валентинівна
- (044) 264-31-16 Зайченко Надія Яківна
- (044) 264-95-01 Костенко Леонід Йосипович
- (044) 264-31-16 Сорока Марина Борисівна

Додаток 1

ФОРМА ПОДАННЯ ДАНИХ ДО УКРАЇНСЬКОГО РЕФЕРАТИВНОГО ЖУРНАЛУ «ДЖЕРЕЛО»

Інформація, подана інтелектуальними власниками, включається до технологічної бази даних програмою-конвертором без додаткової обробки оператором. Тому вона має відповідати викладеним вимогам.

Відомості про кожне окреме серіальне видання оформляються у вигляді текстового файлу в кодівій таблиці 866 (MS-DOS) чи 1251 (Windows).

У тексті не допускаються порожні рядки, «р о з р я д к а», вирівнювання правого краю, відступ від лівого краю, наявність знаків переносу, елементи псевдографіки та інші нетекстові символи. Службові символи представляються кодами з першої половини таблиці ASCII, знак номера — латинською літерою N.

До тексту документа додається супровідна інформація:

- 1 Бібліографічний опис серіального видання (назва, рік видання, том або випуск, номер).
- 2 Кількість поданих статей.

Приклад подання супровідної інформації:

- 1 Металлофизика и новейшие технологии. – 1999. – Т. 20. – № 8.
- 2 Статей: 2

Кожний елемент даних про статтю повинен мати порядковий номер згідно з нижче наведеним переліком:

- Z символ – роздільник даних про окремі статті
- 11 1-й автор (прізвище, ініціали)
  - 12 2-й автор (прізвище, ініціали)
  - 13 3-й автор (прізвище, ініціали)
  - 14 4-й автор (прізвище, ініціали)
  - 15 5-й автор (прізвище, ініціали)
  - 16 6-й автор (прізвище, ініціали)
  - 17 7-й автор (прізвище, ініціали)
  - 18 8-й автор (прізвище, ініціали)
  - 19 9-й автор (прізвище, ініціали)
  - 20 Назва статті = паралельна назва
(паралельна назва обов'язкова для статей англ. мовою)
  - 21 Номери першої та останньої сторінок статті
  - 22 Кількість бібліографічних посилань
  - 23 Мова тексту статті (укр, рус, англ)
  - 24 Реферат (анотація, резюме).
  - 25 Ключові слова
  - 26 Індекс УДК (за наявності)
  - 27 Ім'я файлу з повним текстом статті
(за наявності тексту в електронному вигляді, що надсилається окремим файлом)
- Z символ – роздільник даних про окремі статті

Приклад подання даних про статті:

- Z
- 11 Носарь, А.И.
  - 20 Влияние давления на диффузию в сплавах
  - 21 15-17
  - 22 8
  - 23 рус
  - 24 Розглянуто вплив гідростатичного тиску на коефіцієнт дифузії в бінарному неупорядкованому сплаві ...
  - 25 гідростатичний тиск, коефіцієнт дифузії, бінарний сплав, ...
- Z
- 11 Domnich, V.V.
  - 12 Yaresko, A.A.
  - 13 Nemoshkalenko, V.V.
  - 14 Antonov, V.N.
  - 15 Smurov, I.
  - 20 Influence of Interstitial Impurities (C, N) on Electronic Structure and Size Factor of Niobium-Based Solid Solution = Влияние примесей внедрения (C, N) на электронную структуру и размерный фактор твердых расплавов на основе ниобия
  - 21 67-75
  - 22 10
  - 23 англ
  - 24 Проведено самоузгоджений розрахунок електронної зонної структури твердих розчинів вуглецю і азоту...
  - 25 електронна структура, твердий розчин, вуглець, азот, ніобій,
  - 27 98dvvpaa.zip
- Z

ФОРМА ПОДАВАННЯ ПОВНИХ ТЕКСТІВ ПУБЛІКАЦІЙ У НАЦІОНАЛЬНУ ЕЛЕКТРОННУ БІБЛІОТЕКУ

Електронні версії повних текстів публікацій, відображених у базі даних «Реферати наукових видань України» та в УРЖ «Джерело», приймаються для зберігання в Депозитарії Національної електронної бібліотеки та представлення на Web-сервері НБУВ.

Електронні тексти подаються інтелектуальними власниками в одному із загальнодоступних форматів (pdf, html, doc, txt, gif) у вигляді ZIP-файлів з супровідною інформацією в окремому файлі.

Для визначення імені файлу з повним текстом публікації рекомендується використати алгоритмічний код, що включає вісім символів з першої половини таблиці ASCII (латинська абетка):

2 перших символи — дві останні цифри року видання;

3 наступних символи — перші літери прізвища, імені та по батькові автора документа;

3 заключних символи — перші літери трьох останніх слів з назви документа (без урахування службових).

Супровідна інформація включає:

- ✓ бібліографічну інформацію про публікацію (автор і назва, вихідні дані);
- ✓ ім'я файлу з повним текстом;
- ✓ визначений інтелектуальним власником строк затримки в представленні публікації на Web-сервері НБУВ для загального доступу (термін зберігання інформації без надання її в загальний доступ не може перевищувати два роки).

Файли в Національну електронну бібліотеку можуть передаватися за допомогою:

- ✓ E-mail: ellib@csl.freenet.kiev.ua
- ✓ дискет (3,5" — 1,44 MB або IOMEGA ZIP — 100 MB)
- ✓ FTP постачальника інформації.

Початок на стор. 41.

Видання Академії наук, її інститутів і кафедр, особливо в перше десятиріччя існування, здебільшого виходили обмеженими тиражами й недовзі ставали бібліографічною рідкістю, чимало цінної періодики загинуло в роки Другої світової війни. Видання 20–30-х років збереглися в небагатьох бібліотеках в незначній кількості.

У досліджуваній період чимало науково-технічних видань видавалося українською мовою. Так, з кінця 20-х років почав виходити «Інженерний робітник» — орган Українського бюро інженерно-технічних секцій спілки робітників вугільної промисловості СРСР і НІТТ вугільної промисловості, з 1930 р. — «Машина на селі» — орган народного комісаріату земельних справ України та Українського науково-технічного товариства. «Науково-технічний вісник» — орган технічної секції Харківського наукового товариства при УАН — мав сприяти піднесенню технічних наук.

Наукові розробки співробітників галузевих НДІ висвітлювалися й на сторінках спеціальних періодичних видань. З 1926 р. двічі на місяць виходив журнал Всесоюзного НДІ сільськогосподарського машинобудування (Харківська філія) — «Сільськогосподарська машина», де аналізувалися питання механізації сільськогосподарства України. Мав спеціальне видання і НДІ металів (Харків).

З 1929 р. виходить журнал «ДОМЗ — досягнення в металургії в СРСР і за границей» (з 1936 р. — «Теорія і практика металургії» (орган всесоюзного

металургійного об'єднання «Сталь» і Дніпропетровського інституту металів). Тут друкувалися наукові розробки видатних металургів УРСР з питань доменної справи, прокату, ливарного виробництва. В редакційній раді були професори В. Н. Свєтчиков, М. М. Доброхотов, А. П. Чекмарьов.

У Москві з 1929 р. видавався науково-технічний «Горный журнал» — орган міністерства чорної металургії СРСР і міністерства кольорової металургії СРСР.

Цінну інформацію про стан технічних наук в Україні подавали «Вестник инженеров и техников», «ВАРНІТСО» — суспільно-політичний журнал Асоціації працівників науки й техніки для сприяння соціалістичному будівництву в СРСР, «Фронт науки и техники».

Питання з історії науки, зокрема й технічних наук, відображаються і в сучасних періодичних виданнях. Так, у заснованому в 1993 р. АН України і Державним комітетом з питань науки та технологій міжнародному науковому журналі «Наука та наукознавство» друкуються змістовні праці з проблем розвитку технічних наук в Україні в 20–30-х роках.

Окрему групу періодичних видань становлять видання вищих технічних навчальних закладів України. Майже кожен з них у зазначений період мав свій видавничий орган, що є темою спеціального дослідження.